

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 275/2021-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovéj (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátkou JUDr. Luciou Danišovičovou, Drieňová 1/D, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V č. k. 1 Em 4/2017-417 z 3. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 13. apríla 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 Em 4/2017-417 z 3. februára 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je matkou maloletého [REDAKOVANÉ], ktorý je od narodenia v jej osobnej starostlivosti, pretože s otcom maloletého nežila v spoločnej domácnosti. Maloletý je dieťaťom so zdravotným postihnutím, bola mu diagnostikovaná pervazívna vývinová porucha – detský autizmus.

Uznesením okresného súdu č. k. 24 C 465/2015-150 z 29. mája 2017 bol upravený styk maloletého s otcom tak, že sa otec mohol s maloletým stretávať v nepárny kalendárny týždeň vo štvrtok v konkrétnych hodinách a v párny kalendárny týždeň od soboty rána do nedele večera. Toto uznesenie bolo okresným súdom zmenené neodkladným opatrením č. k. 24 C 465/2015-609 z 25. marca 2019 a potvrdené Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 144/2019 z 19. júla 2019 (spolu ďalej len „exekučný titul“). Styk otca bol zmenený v tom, že otec nebol so synom celý víkend nepretržite, ale od soboty rána do večera a v nedeľu opäť v konkrétnych hodinách.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nespochybnila skutočnosť, že k styku otca s maloletým nedochádzalo spôsobom, ako to bolo súdom určené, avšak zdravotným stavom maloletého zdôvodňovala okolnosti, za ktorých sa jeho kontakt s otcom neuskutočnil.

Oprávnený – otec maloletého podal 30. júna 2017 na okresnom súde návrh na výkon rozhodnutia. Okresný súd uznesením č. k. 1 Em 4/2017-276 zo 6. septembra 2019 nariadil výkon rozhodnutia. Okresný súd návrh sťažovateľky na odklad výkonu rozhodnutia zamietol a krajský súd na základe jej odvolania rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Sťažovateľka uviedla, že tieto rozhodnutia jej boli doručené 26. januára 2021. Následne jej okresný súd napadnutým uznesením uložil pokutu v sume 250 eur.

4. Okresný súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia po zhrnutí konania, resp. po konštatovaní o zmene exekučného titulu uviedol: *„Uznesením tunajšieho súdu, č. k. 1 Em/4/2017-227, zo dňa 10.04.2019, o ex offo nariadení neodkladného opatrenia, na základe ktorého tunajší súd uložil povinnosť obidvom rodičom maloletého [REDAKOVANÉ], zúčastniť sa mediácie za účelom nápravy rodičovských vzťahov smerujúce ku dobrovoľnému realizácii exekučného titulu. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a zároveň aj vykonateľnosť dňa 02.05.2019. Zo správ mediátora doručených tunajšiemu súdu dňa 10.10.2019 vyplýva, že uložená povinnosť 1 Em/4/2017 nespĺnila svoj účel, a rodičia spoločne nedospeli ku dohode plnenia exekučného titulu v celom rozsahu.“* Okresný súd zároveň upriamil pozornosť na to, že sťažovateľka už v návrhu na odklad výkonu rozhodnutia argumentovala zdravotným stavom maloletého, pričom návrh na odklad bol okresným súdom zamietnutý a krajským súdom bolo toto rozhodnutie ako vecne správne potvrdené. Napriek uvedenému sťažovateľka maloletého na styk s otcom, najmä počas nedeľ, nepripravila. V tejto súvislosti okresný súd uviedol: *„Povinná svoje nerešpektovanie povinnosti vyplývajúcej jej z exekučného titulu súdu riadne nezdôvodnila. Argumentácia matky podmieňovaním vzniknutej pandemickej situácie šírenia koronavírusu a za tým účelom presťahovaním maloletého do [REDAKOVANÉ], a poukazovaním nevyužitia realizácie styku zo strany otca, nemôže obstať pri preukazovaní ospravedlniteľných dôvod, a to najmä z dôvodu, že sa v tomto prípade styk otca s maloletým nerealizuje, nie z viny, resp. z dôvodov na strane otca maloletého [REDAKOVANÉ]. V konaní nemôže obstať argumentácia matky, pokiaľ táto poukazuje, že exekučný titul neporušuje pokiaľ sa*

styku otec nedomáha, nakoľko matka z vlastnej iniciatívy rozhodla o dočasnom presťahovaní maloletého na iné miesto, a je jej povinnosťou styk otcovi s [REDAKOVANÉ] umožňovať aj naďalej, napriek presťahovaniu.

Na dlhodobé nerešpektovanie exekučného titulu matkou poukázal aj v odvolacom konaní Krajský súd v Bratislave vo svojom odôvodnení rozhodnutia č. k. 18CoE/97/202 - 399, zo dňa 30.10.2020, v bode 8.2 a č. k., 18CoE/98/2020- 401, zo dňa 30.10.2020, v bode 8.1 a 8.2. “

V závere okresný súd uviedol: „Vzhľadom na tú skutočnosť, že doposiaľ výzva súdu na dobrovoľné plnenie a súdom uložená povinnosť absolvovať mediačné stretnutia smerujúce ku dobrovoľnému plneniu exekučného titulu rodičmi maloletého Dominika, zostali bezvýsledné a povinná naďalej neumožňuje styk otca s maloletým v nedeľu, za použitia vyššie zákonných ustanovení, rozhodol tak, ako je obsiahnuté vo výrokovej časti tohto uznesenia a matke za nerešpektovanie exekučného titulu, udelil pokutu.“

1.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Podľa názoru sťažovateľky k porušeniu jej práv došlo tým, že okresný súd rozhodol o uložení pokuty bez toho, aby predtým vykonal opatrenie spadajúce do preventívnej fázy konania v podobe výzvy na dobrovoľné plnenie. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že imanentnou podmienkou pre uloženie pokuty za nerešpektovanie rozhodnutia je zaslanie relevantnej výzvy, ktorá však sťažovateľke doručená nebola. Sťažovateľka výzvu doručenú 3. októbra 2017 nepovažuje za relevantnú, pretože táto bola zaslaná pre vydaním uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia a navyše v nej absentovali náležitosti podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých (ďalej len „vyhláška“).

Ako ďalší postup okresného súdu porušujúci jej práva sťažovateľka uviedla, že okresný súd pred vydaním napadnutého uznesenia dostatočným spôsobom nezisťoval, či sa styk maloletého s oprávneným realizoval alebo nie. V tejto súvislosti uviedla: „Je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, ak všeobecný sud dôsledne nezisťuje a nevyhodnocuje skutkový stav v každej fáze konania o výkon rozhodnutia, osobitne v štádiu pred uložením pokuty povinnej, alebo pred prijatím iného opatrenia majúceho povahu sankcie. Záujem maloletého sa v rôznych štádiách jeho vývoja môže meniť, preto sa súd nemôže uspokojiť s takými závermi vyplývajúcimi z minulosti vykonaného dokazovania, ktoré vzhľadom na vývoj dieťaťa už mohli stratiť na aktuálnosti.“

Sťažovateľka napokon uviedla, že okresný súd dostatočne neskúmal príčiny, pre ktoré sa styk maloletého s oprávneným nemôže realizovať, ale penalizuje matku – sťažovateľku za stav, ktorý nie je v jej moci zmeniť.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Sťažovateľka porušenie práv napadnutým uznesením, teda uznesením okresného súdu o uložení pokuty v rámci výkonu rozhodnutia vníma v dvoch smeroch. Ide o procesný postup okresného súdu, kde namieta, že ten v konaní o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých vynechal preventívnu fázu, teda nedoručil sťažovateľke výzvu na dobrovoľné plnenie, a zároveň namieta, že okresný súd dostatočným spôsobom nezisťoval skutkový stav.

7. Skôr ako ústavný súd pristúpi k samotnému posúdeniu veci, považuje za potrebné zhrnúť časovú postupnosť v konaní o výkon rozhodnutia, v rámci ktorého okresný súd rozhodol napadnutým uznesením:

- 30. júna 2017 podal otec – oprávnený návrh na výkon rozhodnutia,
- 30. októbra 2017 bola sťažovateľke doručená výzva na dobrovoľné plnenie,
- 25. marca 2019 okresný súd zmenil vykonateľné rozhodnutie, ktorým bol upravený styk maloletého s oprávneným,
- 19. júla 2019 krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu, teda došlo k zmene exekučného titulu,
- 10. apríla 2019 bola uznesením okresného súdu nariadená mediácia (vykonateľná 2. mája 2019),
- 6. septembra 2019 okresný súd uznesením č. k. 1 Em 4/2017-276 nariadil výkon rozhodnutia (vykonateľné 9. októbra 2019),
- 10. októbra 2019 bola doručená okresnému súdu správa o neúspešnej mediácii,
- 19. októbra 2019 podala sťažovateľka návrh na odklad výkonu rozhodnutia,
- 19. mája 2020 okresný súd zamietol návrh na odklad výkonu rozhodnutia rozhodnutím č. k. 1 Em 4/2017-352,
- 30. októbra 2020 krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu č. k. 1 Em 4/2017-352 z 19. mája 2020 (sťažovateľka uviedla, že tieto je boli doručované v januári 2021),
- 3. februára 2021 bola napadnutým uznesením sťažovateľke uložená pokuta.

8. Z hľadiska ústavnoprávneho posúdenia sťažovateľkinej právnej veci bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či postup okresného súdu spočívajúcí v tom, že výzvu na dobrovoľné splnenie povinnosti [§ 379 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“)] zaslal sťažovateľke ešte pred vydaním uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia, bol v okolnostiach danej veci spôsobilý zasiahnuť do práv sťažovateľky takým spôsobom, ktorý by si vyžadoval zásah zo strany ústavného súdu.

Úlohou ústavného súdu bolo tiež v nadväznosti na sťažovateľkou uplatnenú argumentáciu posúdiť, či okresný súd dostatočným spôsobom zistil skutkový stav, t. j. či zistený skutkový stav odôvodňoval uloženie pokuty.

V súvislosti s takto vymedzenými úlohami ústavný súd zdôrazňuje, že v danom prípade neskúmal, akým spôsobom bol v konaní pred všeobecnými súdmi zisťovaný najlepší záujem maloletého, ale nadväzuje na to, či napadnuté uznesenie (uloženie pokuty) nie je v konflikte so súdom zisteným najlepším záujmom maloletého.

9. Ústavný súd uznáva, že v namietanej veci sa okresný súd vzhľadom na znenie § 379 CMP a § 3 ods. 1 vyhlášky dopustil určitých procesných pochybení, najmä pokiaľ ide o exces spočívajúci v zaslaní výzvy sťažovateľke na dobrovoľné plnenie pred vydaním uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia a nedostatočné zisťovanie, či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa sťažovateľka nemôže podrobovať rozhodnutiu. Ústavný súd v nich však nevidí priamy dopad na sťažovateľku ani takú ústavnoprávnu intenzitu, ktorou by došlo k zásahu do práv sťažovateľky nereparovateľným spôsobom.

10. Pokiaľ sťažovateľka presvedčenie o porušení práv procesným postupom okresného súdu opierala o obdobnú vec rozhodnutú ústavným súdom nálezom č. k. III. ÚS 442/2017 z 21. novembra 2017, ústavný súd uvádza, že nešlo o totožnú vec. V danom prípade bola uložená pokuta bez toho, aby bol rozhodnutím nariadený výkon rozhodnutia. Navyiac, návrhu matky – sťažovateľky na zrušenie neodkladného opatrenia, ktorým bol upravený styk otca s maloletou, bolo vyhovené, teda odpadol dôvod, pre ktorý jej bola uložená pokuta. O takýto prípad však vo veci sťažovateľky nešlo.

11. Po zaslaní výzvy totiž okresný súd korigoval svoj postup vydaním rozhodnutia o nariadení výkonu rozhodnutia, proti ktorému sťažovateľka mala možnosť podať opravný prostriedok. O náprave možno uvažovať, aj pokiaľ ide o zisťovanie ospravedlniteľných dôvodov na neplnenie povinnosti vyplývajúcej z exekučného titulu. Po nariadení výkonu rozhodnutia a pred jeho uskutočnením je totiž všeobecným súdom daná možnosť vykonať úkony a opatrenia smerujúce k tomu, aby došlo k dobrovoľnému splneniu povinnosti (§ 378 a nasl. CMP), resp. v zmysle § 3 ods. 5 vyhlášky platí, že ak príslušný súd zistí až po vydaní uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia, že existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu, výkon rozhodnutia sa neuskutoční.

Sťažovateľka podala návrh na odklad výkonu rozhodnutia, v ktorom argumentovala zdravotným stavom maloletého. Tento návrh bol okresným súdom zamietnutý a krajským súdom bolo rozhodnutie okresného súdu potvrdené. Sťažovateľke sa teda vydaním napadnutého uznesenia súdna ochrana ako taká neodopiera, pretože ďalší vývoj veci v takej špecifickej časti civilného mimosporového konania, akou je výkon už právoplatného rozhodnutia, je otvorený, závisí od vývoja okolností a je výlučne v kompetencii všeobecných súdov, ako sa s nimi vysporiadajú. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti pripustila že *„K otázke realizácie, resp. nerealizácie stykov oprávneného s maloletým dieťaťom sa účastníci konania argumentačne venovali predovšetkým*

v čase podania návrhu oprávneného v 6/2017, resp. približne 18 ďalších mesiacov nasledujúcich po podaní návrhu (do cca 01/2019), kedy dal súd obom účastníkom konania nadmieru veľkorysý priestor na prezentáciu svojich písomných vyjadrení a protivyjadrení.“

Naviac, z napadnutého uznesenia, ako i z uznesenia krajského súdu č. k. 18 CoE 97/2020 z 30. októbra 2020, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu na odklad výkonu rozhodnutia, je zrejmé, že okresnému súdu ukladajúcemu pokutu boli dostatočne známe dôvody (aj argumentácia), ktorými sťažovateľka odôvodnila neplnenie povinnosti uloženej vykonateľným rozhodnutím o úprave styku oprávneného s maloletým.

12. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že súdna ochrana je poskytovaná v materiálnom zmysle, a nie formálnom zmysle, čo znamená, že nie každé procesné pochybenie súdu alebo jeho nesprávny procesný postup, ktorým dochádza k odopretiu procesného práva účastníkovi konania, je považovaný za porušenie základného práva na súdnu ochranu. Dôležitými hľadiskami sú tie, ktoré v rámci prípadu dávajú jednoznačnú odpoveď na otázku, či účastník v skutočnosti bol z uplatnenia konkrétneho procesného úkonu vylúčený a či táto okolnosť mala podstatný vplyv na ďalšie konanie, a preto nie každé porušenie procesných predpisov súdom, a tým aj porušenie práva na spravodlivý súdny proces, dosahuje intenzitu ústavnosti (I. ÚS 420/2019).

13. Z § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, I. ÚS 420/2019).

14. *Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti v napadnutom uznesení okresného súdu nezistil pochybenia takej ústavnoprávnej intenzity, aby mohol po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.*

15. Ústavný súd už iba pre úplnosť zdôrazňuje citlivosť a osobitosť konaní vo veciach starostlivosti o maloletých, v ktorých je potrebné akcentovať najlepší záujem maloletých detí. Základom tohto záujmu je správanie rodičov, ktorí by mali víziu najlepšieho záujmu dieťaťa premietnuť do svojho konania a do ochoty viesť konštruktívny dialóg, a to pokiaľ ide o fyzickú aj duševnú starostlivosť o dieťa, aby tak uprednostnili záujem svojich detí nad svojím vlastným. V tomto prípade nemožno prehliadnuť fakt, že konanie o výkon rozhodnutia trvá bezmála 4 roky (čo v danom prípade predstavuje väčšinu života maloletého), v rámci ktorých stále nedochádza k stretávaniu sa maloletého s otcom tak, ako to bolo určené okresným súdom, vzhľadom na to, že rodičia maloletého nie sú schopní vzájomnej dohody s ohľadom na špecifické potreby maloletého.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2021

Peter Molnár
predseda senátu